

II. Rákóci Ferenc Kárpátaljai Magyar Főiskola

Закарпатський угорський інститут ім. Ференца Ракоці II

Képzési szint		Tagozat		Tanév/félév	
Ступінь вищої освіти	Mesterképzés (MA)	Форма навчання	Nappali	Навчальний рік/семестр	2023/2024 I. félév

Tantárgyleírás

Силабус

A tantárgy címe	OK 1 Általános nyelvészet
Назва навчальної дисципліни	OK 1 Загальне мовознавство
Tanszék	Filológia Tanszék
Кафедра	Кафедра філології
Képzési program	035 Filológia (Ukrán nyelv és irodalom)
Освітня програма	035 Філологія (Українська мова та література)
A tantárgy típusa, kreditértéke, óraszám (előadás/szeminárium/önálló munka) Тип дисципліни, кількість кредитів та годин (лекції/семінарські, лабораторні заняття/самостійна робота)	Тип дисципліни (обов'язкова чи вибіркова): обов'язкова Кредитів ECTS: 4 Лекції: 20 Семінарські/практичні заняття: 16 Лабораторні заняття: 0 Самостійна робота: 84
Tárgyfelelős oktató(k) (név, tudományos fokozat, tudományos cím, e-mail cím) Викладач(і) відповідальний(і) за викладання навчальної дисципліни (імена, прізвища, наукові ступені і звання, адреса електронної пошти викладача/ів)	Певсе Андрея Андріївна pevse.andrea@kmf.org.ua
A tantárgy előkövetelményei Пререквізити навчальної дисципліни	Загальне мовознавство тісно взаємодіє з філософією, історією, логікою, соціологією, соціолінгвістикою, етнолінгвістикою, літературознавством, психологією, фізіологією, географією, математикою. Отже, загальне мовознавство базується на знаннях як з лінгвістичних, так і нелінгвістичних курсів і є узагальнювальною

	дисципліною, що підвищує лінгвістично-професійний та інтелектуальний рівень майбутнього фахівця.
<p>A tantárgy általános ismertetése, célja, várható eredményei, főbb témakörei</p> <p>Анотація дисципліни, мета та очікувані програмні результати навчальної дисципліни, основна тематика дисципліни</p>	<p>Мета: Мета викладання дисципліни – подати студентів-філологу інформацію про сутність мови та їх функції; основи лінгвістичного аналізу; знакову природу мови; роль мови у процесі пізнання; а також про методи дослідження мов; історію мовознавчої науки; про останні досягнення у сфері мовознавства.</p> <p>Завдання: Завдання дисципліни «Загальне мовознавство» – ознайомити студентів із найважливішими напрямками, ідеями і проблемами сучасного мовознавства, поглибити й систематизувати основні мовознавчі знання і навички лінгвістичного аналізу.</p> <p>Загальні компетентності</p> <p>ЗК1. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.</p> <p>ЗК3. Здатність до пошуку, опрацювання та аналізу інформації з різних джерел.</p> <p>ЗК7. Цінування та повага різноманітності та мультикультурності.</p> <p>ЗК8. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.</p> <p>ЗК9. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.</p> <p>Фахові компетентності</p> <p>ФК1. Здатність вільно орієнтуватися в різних лінгвістичних напрямках і школах.</p> <p>ФК5. Здатність вільно користуватися спеціальною термінологією в обраній галузі філологічних досліджень.</p> <p>ФК10. Здатність володіти термінологічними, лексичними, синтаксичними та морфологічними нормами української мови та уміння її застосовувати.</p> <p>ФК15. Здатність ефективно й компетентно брати участь у різних формах наукової комунікації (конференції, круглі столи, дискусії, наукові публікації) в галузі філології.</p> <p>Програмні результати навчання</p> <p>ПРН2. Упевнено володіти державною мовою для реалізації письмової та усної комунікації, зокрема в ситуаціях професійного й наукового спілкування; презентувати результати досліджень державною мовою.</p> <p>ПРН7. Аналізувати, порівнювати і класифікувати різні напрямки і школи в лінгвістиці.</p> <p>ПРН12. Дотримуватися правил академічної доброчесності.</p> <p>ПРН13. Доступно й аргументовано пояснювати сутність конкретних філологічних питань і власний погляд на них як фахівцем, так і широкому загалу, зокрема особам, які навчаються.</p> <p>ПРН16. Використовувати спеціалізовані концептуальні знання з обраної філологічної галузі для розв’язання</p>

складних задач і проблем, що потребує оновлення та інтеграції знань, часто в умовах неповної/недостатньої інформації та суперечливих вимог.

ПРН10. Збирати й систематизувати мовні, літературні факти, інтерпретувати й перекладати тексти різних стилів і жанрів англійською та українською/ угорською мовами.

ПРН11. Здійснювати науковий аналіз мовного, мовленнєвого й літературного матеріалу, інтерпретувати та структурувати його з урахуванням доцільних методологічних принципів, формулювати узагальнення на основі самостійно опрацьованих даних.

ПРН16. Використовувати спеціалізовані концептуальні знання з обраної філологічної галузі для розв'язання складних задач і проблем, що потребує оновлення та інтеграції знань, часто в умовах неповної/недостатньої інформації та суперечливих вимог.

ПРН17. Планувати, організувати, здійснювати і презентувати дослідження та/або інноваційні розробки в конкретній філологічній галузі.

ПРН18. Презентувати результати свого дослідження науковій спільноті в наукових публікаціях чи виступах на конференціях, круглих столах, семінарах тощо.

Основна тематика дисципліни:

Змістовий модуль 1: Сутність мови та її функції.

Знакова природа мови.

Тема 1: Предмет і завдання курсу. Характеристика фахової літератури.

Тема 2: Місце мовознавства у системі наук.

Тема 3: Сутність мови та її функції. Соціальна функція мови.

Тема 4: Знакова природа мови. Типологія знаків, їх структура.

Тема 5: Мова і мислення. Роль мови у процесі пізнання.

Змістовий модуль 2: Nyelv és beszéd. Nyelv és társadalom. Nyelvi változatosság.

Тема 1: Мова і мовлення. Структура мови. Системний характер мови. Мова і суспільство.

Тема 2: Диференціація мови. Літературна мова. Мова як історичне явище. Синхронія і діахронія. Причини мовних змін.

Тема 3: Методи дослідження мови. Вихідні прийоми наукового аналізу мовного матеріалу. Описовий метод. Порівняльно-історичний метод. Метод лінгвогеографії. Зіставний метод. Структурні методи і методики. Соціолінгвістичний метод. Метод культурно-історичної інтерпретації.

Тема 4: Розвиток мовознавства у давній Індії та античному світі. Мовознавство на Русі. Розвиток мовознавства у середні віки та епоху Відродження. Українське мовознавство XIV – XVII ст. Виникнення порівняльно-історичного мовознавства.

	<p>Тема 5: Логічний та психологічний напрями. Психологічний напрям. Молодограматизм (О.Потебня, Т.Пауль). Соціологія мови. Лінгвістичне вчення Ф. де Сосюра. Розвиток мовознавства у ХХ ст.</p>
<p>A tantárgy teljesítésének és értékelésének feltételei Критерії контролю та оцінювання результатів навчання</p>	<p>Тематичні контрольні роботи (ТКР) з тематики лекцій, практичних занять та самостійних робіт (3).</p>
<p>A tantárggyal kapcsolatos egyéb tudnivalók, követelmények</p> <p>Інші інформації про дисципліни (політика дисципліни, технічна та програмна забезпечення дисципліни тощо)</p>	<p>Згідно з вимогами освітньої програми студенти повинні знати:</p> <ul style="list-style-type: none"> • сутність мови та їх функції; • основні методи лінгвістичного аналізу; • історію мовознавчої науки. <p>вміти:</p> <ul style="list-style-type: none"> • охарактеризувати особливості взаємовпливу мови та суспільства; • користуватися основними методами та прийомами лінгвістичного аналізу; • визначати типологічні особливості мов; • використовувати здобутки мовознавчої науки у власних наукових дослідженнях та при викладанні мови.
<p>A tantárgy alapvető irodalma és digitális segédanyagok</p> <p>Базова література навчальної дисципліни та інші інформаційні ресурси</p>	<p>Рекомендована література Дорошенко С. І. Загальне мовознавство. Київ: Центр навчальної літератури, 2006 . 283 с. Зеленько А. С. Загальне мовознавство. Навчальний посібник. – К.: Знання, 2010. Карпенко Ю. О. Вступ до мовознавства : підручник 2-е вид., стер. К. : Академія, 2009. 336 с. Кочерган М. П. Загальне мовознавство. Київ: Академія, 2003. 464 с. Семчинський С. В. Загальне мовознавство. Київ: Вища школа, 1988. 328 с. Супрун Л. В. Загальне мовознавство. Практичні заняття, самостійна робота : навч. посіб. Київ : Знання, 2012. 335 с.</p> <p>Додаткова Булаховський Л. А. Питання походження української мови. Київ: Рад. школа, 1956. 450 с. Зеленько А. С. Загальне мовознавство. Історія лінгвістичних вчень. Аспекти, методи, прийоми та процедури вивчення мови: посібник. 2002. 283 с. Левицький Ю. М. Мови світу. Львів, 1988. 440 с.</p> <p>Інформаційні ресурси Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського (http://www.nbuv.gov.ua) Лінгвістичний портал MOVA.info http://www.mova.info Wikipedia. http://www.wikipedia.org Український лінгвістичний портал http://www.ulif.org.ua/ulif/ Портал української мови та культури http://slovnyk.net/</p>